

ת"פ 32521/06/20 - מדינת ישראל נגד יורם דמרי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 32521-06-20 מדינת ישראל נ' דמרי

בפני כבוד השופטת גלית ציגלר
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יורם דמרי

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות על פי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א- 1961 (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"), חוק מס ערך מוסף, התשל"ו- 1975 (להלן: "**חוק המע"מ**") ופקודת פשיטת הרגל (נוסח חדש), תש"ם- 1980 (להלן: "**פקודת פש"ר**"), לאחר שהודה בהעלמת הכנסות מרשויות המס והמע"מ ואי גילוי נאות על נכסיו במסגרת הליך פשיטת רגל שבו נקט.

2. הודיית הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון עליו הודיעו הצדדים ביום 18.10.20, בטרם החלה שמיעת הראיות בתיק. ההסדר כלל תיקון של כתב האישום אך לא כלל הסכמות לעניין העונש.

3. בטרם הטיעונים לעונש, לבקשת ב"כ הנאשם וכחלק מההסדר בין הצדדים הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו, וניתנו לו אורכות על מנת להסיר את המחדלים שבכתב האישום.

כתב האישום המתוקן

4. כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם שני אישומים;

על פי עובדות האישום הראשון, במהלך השנים 2014-2017 עבד הנאשם בבניה ובשיפוצים, ובחודש יולי 2015 החל לעבוד כעוסק מורשה תחת שמה של "י.ח.ד בניה ושיפוצים", אשר נרשמה על שם גיסו דוד וקנין (להלן: "**העוסק המורשה**").

בתקופה האמורה במסגרת עבודתו ביצע הנאשם פרויקטים שונים וקיבל עבורם תמורה, אשר בגינה היה חב בניהול ספרי חשבוניות, בהגשת דוחות תקופתיים ובתשלום מס כנדרש על פי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ.

הנאשם הפר חובתו זו, ולא דיווח על ההכנסות שהפיק מעבודתו משנת 2014 ועד חודש יולי 2015.

מחודש יולי 2015 ובשנות המס 2016-2017, דיווח הנאשם רק על חלק מהכנסות העוסק המורשה, תוך שהוא עושה שימוש בשם העוסק ובחשבוניות שהופקו עבורו, וזאת במזיד ובכוונה כדי להתחמק מתשלום המס.

סעיף 6 לאישום זה מונה את ההכנסות שהושמטו בכל אותה תקופה, בסך 1,765,153 ₪ (לא כולל מע"מ), שסכום המע"מ הגלום בהן עומד על 300,077 ₪.

בגין המעשים המתוארים באישום זה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

השמטת הכנסה מתוך דו"ח על פי הפקודה - עבירה לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה (ריבוי מקרים);

שימוש במרמה, ערמה ותחבולה - עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (ריבוי מקרים);

שימוש במרמה או תחבולה - עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ (ריבוי מקרים).

5. האישום השני עוסק בהליך כינוס נכסים ופשטת רגל שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי בחיפה ביום 30.04.12, במסגרתו הצהיר על חובות בסך 1,916,637 ₪, ועל כך שאין לו מקום עבודה קבוע והוא משתכר 3,000 ₪ בחודש מעבודות מזדמנות.

לבקשת הנאשם ניתן ביום 18.11.12 צו כינוס וביום 30.01.14 הוא הוכרז כפושט רגל.

במסגרת ההליך הוטלו על הנאשם הגבלות שונות, כשהוא היה רשאי לנהל חשבון בנק ביתרת זכות בלבד, ללא שימוש בכרטיסי אשראי או בשיקים, וכן נדרש להגיש לכונס הרשמי דוחות דו חודשיים על הכנסותיו והוצאותיו. בתקופה המפורטת לעיל - בין השנים 2014-2017 - הנאשם הגיש דוחות רק בחודשים פברואר - דצמבר 2013 ובחודשים ינואר - אוגוסט 2015.

כמו כן, הנאשם לא דיווח לכונס הרשמי על מלוא התמורה וההכנסות שהתקבלו אצלו מעבודות הבנייה והשיפוצים (המפורטות בסעיף 7 לאישום זה) בסך 4,047,070 ₪, ולא גילה את פעילותו העסקית ואת דבר פתיחת העוסק המורשה על שמו של אחר.

בנוסף, באותה תקופה הפר הנאשם את ההגבלות שהוטלו עליו, הוא פרע שיקים רבים שקיבל מלקוחותיו אצל נותני שירות מטבע, ועשה שימוש בחשבוניות בנק ע"ש דוד וקנין ועל שם אשתו, תוך שהפקיד ומשך מהם כספים לשימושו האישי, והכל כדי להסוות את פעילותו והכנסותיו.

בגין המעשים במסגרת אישום זה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

מניעת גילוי נכסים - עבירה לפי סעיף 214 לפקודת פש"ר.

אי גילוי נכסים - עבירה לפי סעיף 216(1) לפקודת פש"ר.

אי מסירת נכסים- עבירה לפי סעיף 216(2) לפקודת פש"ר.

השמטה מהודעה- עבירה לפי סעיף 216(6) לפקודת פש"ר.

תסקירי שירות המבחן

6. כאמור, הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן והופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר;
7. התסקיר הראשון (מיום 21.02.21) סקר את נתוניו האישיים והמשפחתיים של הנאשם - שהוא כבן 54, נשוי בשנית ואב ל- 3 ילדים (בני 8 ועד 28 שנים), אשר במשך שנים רבות עבד בעבודות בנייה ושיפוצים וכיום הוא לומד הנדסת בניין.
- התסקיר מפרט את תולדות חייו של הנאשם, מוצאו המשפחתי, יחסיו הזוגיים והקשר שהיה לו עם הוריו עד לפטירתם, שמטעמי צנעת הפרט לא ארחיב בעניין זה.
- הנאשם סיים 12 שנות לימוד, ללא תעודת בגרות. הוא גויס לצבא ושימש כקצין לוחם, ובמהלך שירותו נפצע ונזקק לאשפוז שיקומי. לאחר שחרורו מהצבא, נפצע הנאשם שוב במסגרת עבודתו, וכתוצאה מכך התקשה להמשיך בלימודיו ובעבודתו. הנאשם מוכר כבעל נכות כוללת בשיעור של 25%, המזכה אותו בתשלום קצבה.
- בשנת 2012 פתח הנאשם בהליך פשיטת רגל, וכחודש וחצי לפני עריכת התסקיר קיבל הפטר מחובותיו.
- הנאשם נעדר עבר פלילי, והוא מסר לקצינת המבחן שהוא לוקח אחריות חלקית על מעשיו, כך שאמנם לא דיווח על כספים שקיבל במזומן, אך מדובר בסכומים נמוכים מאלו שצוינו בכתב האישום. עוד הסביר הנאשם, שפתח את העוסק המורשה על שם גיסו בשל מגבלות הליך פשיטת הרגל שלא איפשר לו לפתוח עסק משלו. לדבריו, הוא לא ידע שעליו לדווח על עבודתו כעוסק מורשה והדבר נבע מתמימות ומתוך אמון באחר. עם זאת הודה הנאשם שהסתבך בהלוואות בשוק האפור והעלים חלק מהכספים כדי לשלם את חובותיו ולהגן על עצמו ועל משפחתו. הנאשם הביע בפני קצינת המבחן רצון לעבור הליך טיפולי והיא התרשמה שהוא נוטה לתת הסברים רציונליים להסתבכותו, נוקט עמדה "קורבנית" וקיים אצלו דפוס הסתרה וחוסר אמון באחר. בסיכומי של דבר העריכה קצינת המבחן שקיים אצל הנאשם **סיכון ברמה בינונית-גבוהה** להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד, לצד אפשרות שיקומית שאינה ברורה די הצורך, כך שבהעדר טיפול קיים סיכון גבוה שהנאשם יחזור על התנהגות דומה גם בעתיד. בנסיבות אלו המליצה על דחיית הדיון לצורך שילובו בהליך טיפולי מותאם.

8. ביום 20.04.21 הגיש שירות המבחן תסקיר עדכון, ממנו עלה כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית ייעודית לתחום הזיוף והמרמה והשתתף בשני מפגשים, והומלץ לאפשר לו להמשיך בהליך הטיפול על מנת לבחון אתמידתהיראתמוותו ויכולתו להפיק ממנו תועלת.

לצורך כך ובהסכמת הצדדים נדחה הדיון.

9. תסקיר אחרון הוגש ביום 07.07.21, במסגרתו מסרה קצינת המבחן שהנאשם נרתם להליך הטיפול, חל שינוי בעמדותיו והוא שיתף פעולה, השתתף במפגשים, דיבר בפתיחות וביטא לקיחת אחריות על מעשיו.

בסיכומי של התסקיר הגיעה קצינת המבחן למסקנה שהסיכון הנשקף מהנאשם פחת וכי קיימת פרוגנוזה שיקומית חיובית בעניינו, ובהתאם המליצה להטיל עליו צו מבחן למשך כשנה וחצי לצורך המשך השתלבותו בהליך הטיפול-שיקומי ובנוסף צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות, שיהיה בו כדי לחברו לחומרת העבירות ולפגיעה בחברה.

ראיות וטענות הצדדים לעונש

10. המאשימה לא הגישה ראיות מטעמה.

לנאשם אין עבר פלילי.

11. ב"כ הנאשם הציג אישור פקיד השומה מיום 04.09.21 בדבר חתימת הסכם עם מס ההכנסה המתייחס לשנים 2014-2019, ולפיו שילם הנאשם את חובו עבור השנים הללו (בימ"ש/2).

תמצית טענות המאשימה לעונש

12. המאשימה הגישה את עיקר טענותיה בכתב (בימ"ש/1) והוסיפה והשלימה טענות בעל פה;

המאשימה טענה כי יש להתייחס לכל אחד מהאישומים בהם הורשע הנאשם כאל אירוע נפרד. לטענתה, הגם שכלל המעשים נעשו באותן שנים, הרי שמדובר בעבירות שונות שאופי ביצוען שונה והן נעשו בנסיבות נפרדות זו מזו שאין ביניהן רצף אחד, ולכן יש לקבוע שני מתחמי ענישה.

13. ביחס לאישום הראשון של עבירות המס, ציינה המאשימה את הערכים החברתיים בהם פגע הנאשם, ובהם הפגיעה בפעילות הכלכלית התקינה של המדינה ובקופת הציבור, פגיעה בעקרון השוויון ובאחריות האזרחית המשותפת לשאת בנטל תשלום המס, ופגיעה ביחסי האמון שבין האזרח ובין רשויות המדינה.

המאשימה הדגישה את מדיניות הענישה המחמירה והמכבידה בעבירות הללו, השמה דגש על האינטרס הציבורי ועל שיקולי גמול והרתעה המחייבים הטלת עונשי מאסר בפועל, והעדפת שיקולים אלה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, גם כשמדובר במקרים קלים יותר. המאשימה הפנתה לפסיקה התומכת בטענותיה.

המאשימה עמדה גם על החומרה בביצוע עבירות הפש"ר כמפורט באישום השני, הפנתה לערכים החברתיים שנפגעו ובהם זכויות הקניין של הנושים, הזכות לחיי מסחר תקינים והצורך לשמור על

פעילותה התקינה של מערכת המשפט. עוד הדגישה המאשימה, את הפגיעה הכלכלית שגרם הנאשם לנושים בבצעו את העבירות הללו ואת החומרה שיש בניצולו לרעה של הליכי הפש"ר, שבנסיבות העניין מחייבים הטלת ענישה ממשית ומרתיעה. לטענתה, הנאשם פעל באופן שיטתי ומתוחכם במשך 4 שנים והגיש הצהרות כזב לכונס הרשמי, לא דיווח על פתיחת וניהול עסק על שם אחר, השתמש בחשבונות של אחרים, פרע שיקים שלא כדין ועוד, והכל במטרה להתחמק מתשלום חובותיו.

לעניין, נסיבות הקשורות בביצוע העבירות טענה המאשימה כי מדובר במעשים ברף גבוה של חומרה משום שהם בוצעו במשך כ- 4 שנים, במהלכן לא דיווח הנאשם באופן שיטתי ומתוכנן על הכנסות בהיקף נרחב בשל בצע כסף וחמדנות. עוד ציינה המאשימה, את חלקו הבלעדי של הנאשם כיוזם וכמבצע העבירות, את היכולת שלו להבין את הפסול במעשיו ולחדול מהם, ואת הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו לקופת המדינה ולנושיו אשר לא קיבלו את חלקם מכספים שהגיעו להם.

14. נוכח עוצמת הפגיעה בערכים החברתיים ויתר הנסיבות שמנתה, ביקשה המאשימה לקבוע בגין האישום הראשון של עבירות המס מתחם שנע בין 16 ל- 28 חודשי מאסר בפועל, ובגין עבירות הפש"ר שבאישום השני מתחם הנע בין 2 עד 4 שנות מאסר.

לטענת המאשימה בהסתמך על הפסיקה שהציגה, מתחם הענישה המוצע בעבירות המס הינו המתחם הראוי, ועולה שאף במקרים קלים יותר נגזרו עונשי מאסר מאחורי סורג וברית. בהתייחסה לעבירות הפש"ר ציינה המאשימה שקיים קושי למצוא פסיקה הכוללת הרשעה בעבירות אלו בלבד ובדרך כלל מתלוות להן עבירות נוספות, ועל כן הוצע על ידה המתחם כמפורט.

אשר לגזירת העונש בתוך המתחמים, הפנתה המאשימה לכך שהנאשם שילם את החוב למס ההכנסה והסיר את המחדל, למרות שעשה זאת רק לאחר הגשת כתב האישום, וכן הפנתה לצורך לתת ביטוי הולם להרתעת היחיד והרבים. לאור כל האמור ובבחינת כלל הנסיבות, עתרה המאשימה שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם ענישה מאחורי סורג וברית ברף האמצעי-תחתון של כל אחד ממתחמי הענישה המבוקשים, תוך העדפת שיקולי הגמול, ההרתעה וההגנה על האינטרס הציבורי.

בנוסף ביקשה המאשימה, כי עונשי המאסר יופעלו במצטבר זה לזה או בחפיפה מינימלית, ולהוסיף לענישה זו גם מאסר על תנאי וקנס כספי הולם.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש ודברי הנאשם

15. ב"כ הנאשם הגיש אף הוא טיעונים בכתב והשלים טיעונים בעל פה;

בטיעוניו הדגיש גם ב"כ הנאשם את הקושי למצוא פסיקה העוסקת בעבירות מס יחד עם עבירות על פקודת פשיטת הרגל, וביקש לאבחן את הפסיקה שהגישה המאשימה כמתייחסת למקרים חמורים יותר.

הסניגור הפנה לפסיקה נרחבת מטעמו, וטען כי ביחס לעבירות המס מדובר במסכת שהסתיימה בסופו של דבר בתשלום מס הכנסה בשיעור 75,000 ₪ בלבד, אשר ברגיל לא היתה אמורה להגיע לפתחו של בית המשפט אלא להסתיים בתשלום כופר ולכל היותר בענישה של עבודות שירות, ורק בשל עבירות הפש"ר מצא עצמו הנאשם עומד לדין פלילי. עוד נטען, כי הגשת כתב האישום נגד הנאשם מהווה אכיפה בררנית כיון שזה הוגש על רקע אישי (הגם שטענה זו לא פורטה באופן ממשי).

ב"כ הנאשם הוסיף, כי מבלי להקל מחומרת העבירות לא הייתה לנאשם כוונה לרמות את רשויות המדינה ולהתעשר שלא כדין, אלא שמדובר במעידה שאינה מאפיינת אותו ונוצרה על רקע המצוקה הכלכלית אליה נקלע העסק שניהל והצטברות החובות, שהובילו אותו לפשיטת רגל. בשל מגבלות הליך זה נאלץ הנאשם לבצע את העבירות כדי לפרנס את משפחתו וילדיו. עוד נטען, כי פתיחת העוסק המורשה על שם גיסו של הנאשם לא היתה מתוכננת כך מלכתחילה, אך כיון שגיסו לא הצטרף אליו בסופו של דבר נותר הנאשם והפעיל את העסק לבדו. לשיטת ב"כ הנאשם, המעשים שבכתב האישום מהווים מסכת עובדתית אחת מקבילה - ועל כן יש לקבוע כי מדובר באירוע אחד ולקבוע עונש אחד, כאשר מתחם הענישה בנסיבות אלה אמור להיות עונש שכולו צופה פני עתיד.

ב"כ הנאשם ציין את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות והפנה לשיקולים הפועלים לטובת הנאשם, ובהם העדר עבר פלילי, ההודיה בהזדמנות הראשונה, החרטה על מעשיו והרצון לעמוד בהתחייבויותיו, לשלם את חובותיו ולתקן ככל האפשר את הנזק שגרם. עובדה היא שהנאשם שילם את סכום מס הכנסה ובכך הסיר את מחדלו באופן מלא.

לעניין עבירות הפש"ר נטען, כי הנאשם היה מצוי בהליך משך תקופה ארוכה מאד עד שהגיע להסדר עם נושיו ושילם להם כ- 85% מסך חובותיו ורק אז זכה להפטר מבית המשפט.

ב"כ הנאשם עמד בהרחבה יתירה על נסיבות חייו האישיות והמשפחתיות הקשות של הנאשם - קריסתו הכלכלית לאורך השנים, התמודדותו עם אבל ואובדן לא פשוטים במשפחתו, מצבו הרפואי והנכות ממנה הוא סובל, כמו גם הנזק הרב שנגרם לו ולמשפחתו עקב ההסתבכות הכלכלית ואם יוטל עליו עונש מכביד, ובסופו של דבר ביקש להקל בעונשו ככל הניתן.

16. לאור טיעוני ב"כ הנאשם השיב ב"כ המאשימה כי העבירות שביצע הנאשם אינן הולמות תשלום כופר, ויש לבחון את חומרת העבירה בהתאם לסכום ההשמטה, תוך שהוסיף כי הנאשם הסיר את מחדלו רק מול מס הכנסה אולם הכספים למע"מ לא שולמו.

17. בדברו האחרון טרם גזירת הדין מסר הנאשם שהוא מודה במעשיו, והוסיף כי הוא לא התכוון לרמות אחרים אלא שהיו נסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירות. עוד מסר הנאשם שהוא שילם ועודו משלם את המחיר בגין מעשיו, וביקש שבית המשפט יתחשב בנסיבותיו ויקל עמו.

דין ומסקנות

18. כאמור, הנאשם הודה והורשע בביצוע העבירות כמפורט בכתב האישום המתוקן - באישום הראשון הורשע בביצוע עבירות על פי פקודת מס הכנסה ועל פי חוק המע"מ, ובאישום השני הורשע בביצוע עבירות על פי פקודת הפש"ר.

בהתאם לסעיף 40ג', יש לקבוע אם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או יותר לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. הצדדים חלוקים בעניין זה, כאשר המאשימה טענה שכל אישום הוא אירוע נפרד ויש לקבוע שני מתחמי ענישה, בעוד ב"כ הנאשם ביקש להתייחס לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם כאל אירוע אחד.

בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14) עמד בית המשפט העליון על פרשנות המונח "אירוע" לצורך סיווג העבירות כ"אירוע אחד" וקביעת מתחם העונש ההולם, ובדעת רוב נקבע כי המבחן הוא קיומו של קשר ענייני הדוק בין האירועים:

"בעיקרו של דבר, התשובה לשאלה מהם גדר ה"אירוע" תיגזר מניסיון החיים, כך שעבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. המובן שיינתן למונח "קשר הדוק" יתפתח ממקרה למקרה ואין צורך לקבוע אותו באופן קשיח כבר כעת. עם זאת, ניתן לומר כי ברגיל קשר כזה בין עבירות יימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תוכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה..."

מבחן הקשר ההדוק בוחן את עוצמת הקשר שבין העבירות, ולא את השאלה האם הן ניתנות להפרדה. בהתאם לכך, כאמור, ייתכן כי עבריו יבצע מספר רב של פעולות שניתן להפריד ביניהן, ושהוא אף יכול היה לחדול לאחר ביצוע כל אחת מהן (כך שאין לראות בהן מעשה אחד), אך נכון יהיה לראות בהן חלק מתוכנית עבריינית אחת (ולכן גם אירוע אחד)" (שם, בפסקאות 6 ו-5 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז).

השופט ע' פוגלמן, הוסיף כי:

"...התיבה 'אירוע אחד' רחבה דיה כדי לכלול גם: פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים ובמקומות שונים. והכל - כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת" (שם, בפסקה 2).

בע"פ 2240/21 פלוני נ' מדינת ישראל (8.11.21), חזר בית המשפט על עיקרי הדברים:

"כידוע, השלב הראשון בגזירת הדין עבור ביצוע מספר עבירות, הוא בחינה אם עבירות אלה מהוות "כמה אירועים", שאז ייקבעו מתחמי ענישה הולמים לכל אחד מאירועים אלה; או שמדובר ב"אירוע אחד", שבגינו ייקבע מתחם ענישה כולל (ראו סעיף 40ג לחוק; וכן: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת

ישראל, פ"ד סו(2) 790, 772 (2013)). בתוך כך, נדרש בית המשפט לבחון אם העבירות הנדונות מקיימות ביניהן "קשר ענייני הדוק" עד כדי שיש לראות בהן כ"אירוע אחד" כאמור (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 5 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז (29.10.2014)). בבחינה זו ייתן בית המשפט את דעתו על הנסיבות העובדתיות הרלוונטיות לעבירות, ובין היתר, יבחן "האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות" (ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, [פורסם בנבו] פסקה 22 לחוות דעתו של השופט נ' סולברג (3.9.2015); ההדגשות במקור). לנסיבות עובדתיות אלה יש להוסיף כמובן את מספר הנפגעים שכלפיהם בוצעו העבירות, כאשר בנסיבות המתאימות, הנטייה תהא לקבוע מתחמי ענישה שונים בגין המעשים שבוצעו בכל נפגע ונפגע (ראו: ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 17-18 (27.8.2014)). כן נקבע כי "בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו" (עניין דלאל, שם; ההדגשות במקור)."

19. לטעמי וע"פ מבחן הקשר ההדוק המתואר לעיל, מכלול מעשי הנאשם מהווים אירוע אחד;

אמנם הנאשם ביצע עבירות שונות על פי פקודת מס הכנסה, על פי חוק המע"מ ועל פי פקודת הפש"ר, אולם בבחינת נסיבותיהן ומהותן הרי שהעבירות קשורות זו לזו באופן שקשה להפרידן. כל העבירות בוצעו בתקופה מוגדרת, בשנים 2014-2017, במהלך עבודת הנאשם בבנייה ובשיפוצים ובמסגרת פעילותו בעוסק המורשה. העבירות עוסקות בהעלמת התמורה שקיבל הנאשם מפעילותו העסקית ובהיותו פושט רגל, וליבת התנהלותו העבריינית התאפיינה באי הגשת דיווחים, או בהגשת דיווחים כוזבים על הכנסותיו לרשויות המס, לכונס הרשמי ולנאמן. והעיקר, בשני האישומים מדובר על אותה מסכת של מעשים, על אותן עסקאות עם אותם גורמים, על סכומי הכסף שקיבל הנאשם ועליהם לא דיווח כלל לנושיו בפש"ר ואת חלקם העלים גם מרשויות המס. מדובר גם על אותה שיטה ובאותו מניע של נטילת כספים שלא כדין ושליטתם מקופת המדינה ומקופת הכינוס, באופן שהסתכלות על אותם מעשים כשני אירועים נפרדים נראית מלאכותית (ראו סעיף 5-6 לאישום הראשון וסעיף 7-8 לאישום השני).

(ראו גם תזכיר חוק העונשין (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה - תיקונים שונים), תשע"ו-2015, וע"פ 5668/13 ערן מזרחי נ' מדינת ישראל (17.03.16) בפסקה 28).

זאת ועוד, מטיעוני הצדדים וכפי שאפנה בהמשך לא נמצאה פסיקה שעניינה עבירות פש"ר בלבד, כך שניתן להסיק כי בגין עבירות אלו לא הוגשו כתבי אישום והן לבדן לא הצדיקו זאת, אלא רק באותם מקרים שבהם נלוו אליהן עבירות אחרות. לטעמי, הליך פשיטת רגל הינו הליך בעל חשיבות כלכלית וציבורית רבה, שמטרתו לאפשר שיקום חייבים אשר נקלעו לחובות בתום לב, דבר הבא לידי ביטוי ביתר שאת גם בחקיקה החדשה

שהתקבלה בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018. אם לאורך השנים סברה המאשימה כי מי שאינו ממלא אחר החובות המוטלים עליו כפושט רגל צריך לתת את הדין במסגרת הליך פלייט, מן הסתם היו מוגשים כתבי אישום ובית המשפט היה נדרש לכך הן מבחינת ענישה והן מבחינת מתחמי ענישה. משהדבר ככל הנראה לא נעשה בשל שיקולים שונים, הרי שדרישת המאשימה לקבוע מתחם ענישה נפרד, ועוד יותר לקבוע מתחם שנע בין 2-4 שנים לעבירות אלו בלבד כשזה העונש המקסימלי הקבוע בחוק - היא דרישה בלתי מידתית שאינה מתיישבת עם ההתנהלות המתוארת. גם אם יש מקום לשינוי המגמה ולהגשת כתבי אישום במקרים המתאימים - ולדעתי הדבר בהחלט ראוי נוכח ריבוי הליכי פשיטת הרגל וחשיבותם - יש להתנהל באופן מידתי והדרגתי וליצור את התשתית ההולמת לכך.

קביעת מתחם העונש ההולם

20. בהתאם לסעיף 40ט' לחוק העונשין, "יקבע מתחם העונש ההולם ע"פ הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת;

במעשיו פגע הנאשם במידה רבה בערכים חברתיים מוגנים ובהם פגיעה בקופת המדינה ובקופה הציבורית, פגיעה בערך השוויון האזרחי של נשיאת נטל חבות תשלום המס, כמו גם בפעילות הכלכלית התקינה של הרשויות הציבוריות ושל חיי המסחר הכללי. עוד פגע הנאשם בזכות הקניין של נושיו, בתקינות הליכי פשיטת הרגל המפוקחים ע"י הכונס הרשמי ובית המשפט, ובאמון שנותן הציבור בהליכים אלו.

אוסף, כי היקף הפגיעה נמדד בין היתר בהתאם לסכום ההשמטה שנגרע מקופת המדינה באי תשלום המס והמע"מ (ולא הסכום ששולם בסופו של דבר להסרת המחדל), ומכל מקום מדובר ברכיב אחד מבין אלו אותם יש לשקול בקביעת מתחם העונש.

ולענייננו, אין צורך להכביר במילים על החומרה שבמעשיו הנאשם;

הנאשם פעל במרמה במשך תקופה ארוכה, בחלקה לא דיווח כלל על עבודתו ובחלקה מסר דיווח מטעה וכוזב לרשויות המס, הסווה את פעילותו הכלכלית באמצעות עוסק מורשה על שמו של אחר, והתנהלותו מלמדת על מחשבה ותכנון שהובילו לכך שהנאשם העלים מרשויות החוק הכנסות גבוהות בסך של כ- 1.8 מיליון ₪ שסכום המע"מ המגולם בהן הוא כ- 300,000 ₪.

בכל אותו זמן שבו בוצעו עבירות המס, היה הנאשם פושט רגל. ויודגש, הליך פשיטת הרגל נועד לסייע למי שנקלע לחובות בתום לב, ובמסגרתו ניתן עיכוב הליכים גורף המאפשר שיקום כלכלי ללא הפרעה מצד הנושים השונים, ובסופו של ההליך אף עשוי להתקבל הפטר מתשלום מרבית החובות או חלקם. הנאשם במעשיו ניצל את הזכויות שמקנה לו ההליך ואת עיכוב ההליכים הכללי, ובמקביל הפר את המגבלות החוקיות שהוטלו עליו,

הסתיר את הכנסותיו ופעל במצגי שווא ומרמה כלפי בית המשפט, הנאמן והכונס הרשמי, תוך פגיעה בזכויותיהם של הנושים.

מעשיו של הנאשם לא היו ספונטניים, הוא ביצע את העבירות במשך כ- 4 שנים ופעל באופן שיטתי ומתוכנן כדי להתחמק מתשלום כספים, כך שאין מדובר בכישלון רגעי או חד פעמי אלא במעשים מתמשכים. חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הוא בלעדי. הוא פעל ממניעים כלכליים ואישיים, היה ביכולתו לדווח לרשויות בכל עת ולחדול מביצוע העבירות, אך למרות שהבין היטב את משמעות מעשיו בחר במודע להמשיך בהם.

אין ספק כי מעשי הנאשם והנזקים הכלכליים שגרם למדינה ולציבור פגעו במידה משמעותית בערכים החברתיים המוגנים.

מדיניות הענישה הנוהגת

21. פעמים רבות עמד בית המשפט על חשיבותם של הערכים המוגנים בעבירות כלכליות בכלל ובעבירות המס בפרט, ועל החומרה הרבה הטמונה בעבירות אלו. כנגזרת מכך, נקבעה לאורך השנים מדיניות ענישה מחמירה השמה דגש על שיקולי גמול והרתעה, והמגמה הכללית בפסיקה היא הטלת עונשי מאסר מאחורי סורג ובריא וקנסות כספיים משמעותיים.

ברע"פ 1717/14 יאיר ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) נאמר בהקשר זה:

"...נקבע לא אחת כי יש להתייחס בחומרה יתרה לעבירות המס, בשל הפגיעה באינטרסים חברתיים חשובים כתוצאה מביצוע עבירות אלו, היינו: פגיעה בקופת המדינה ובערך השוויון בין האזרחים הנדרשים לשלם מס אמת. חומרה זו הובילה לגישה לפיה בעבירות המס יש ליתן משקל מכריע לאינטרס הציבורי, ובכלל זה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותו על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם...". (בעמוד 5)

ברע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.18), צוין:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל...". (בעמוד 8)

עם זאת ניכר שגם בעבירות אלו קיימים טווחי ענישה רחבים המשתנים בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה, ונגזרים בין היתר מסכומי העבירות, מידת התחכום והתכנון בביצוען, הסרת המחדלים ועוד, כפי שנקבע

בעפ"ג (מחוזי ירושלים) 800-05-15 מחמד גולאני נ' מדינת ישראל (24.08.15):

"כבר נפסק, לא אחת, כי בעבירות כלכליות - בכלל, ובעבירות מס - בפרט, גובר משקלם של האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה ושל שיקולי ההרתעה, על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם... נוכח חומרת העבירות הנדונות, הנזק שהן מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקושי בחשיפתן ובאיתור מבצעהן - מן הראוי להטיל בגין עונשי מאסר בפועל ממושכים בצד קנסות כבדים. עמדה עונשית זו מתחייבת בעיקר משיקולי גמול והרתעה... זאת אף אם מדובר בנאשמים ללא הרשעות קודמות ובמי שהתנהלו באופן נורמטיבי במהלך השנים... עם זאת, גם במסגרת מדיניות הענישה המחמירה האמורה, נדרש בית-המשפט בגדרה של הענישה האינדיבידואלית, לאזן בין שיקולי הכלל לבין שיקולי הפרט... בנוסף, יש להתחשב לקולא בעניינם של נאשמים המודים בביצוע העבירות, מביעים חרטה עליהן ומביאים לחסכון ניכר בזמן שיפוטי, וכן, ובעיקר, כאשר הללו מסירים את המחדל ומסלקים חובם לרשויות המס עד ליום גזר-הדין... אם כי הסרת המחדל היא גורם מקל אך לא מכריע, שכן אין מדובר במעשה חסד שעשו הנאשמים אלא בפירעון של חוב שניתן היה לגבות מהם גם בדרכים אחרות... מדיניות ענישה מחמירה זו, המחייבת הטלת מאסרים בפועל, בצד קנסות מכבידים, מיושמת הן בעבירות של העלמות מס לפי פקודת מס הכנסה והן בעבירות על חוק מס ערך מוסף. על-רקע האמור, מוטלים בדרך כלל עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות מס; כאשר מובן, כי כל מקרה נבחן בהתאם לנסיבות הקונקרטיות שלו ולנסיבותיו האישיות של הנאשם". (עמוד 6 ו-7)

22. ואכן, גם במקרים אחרים של עבירות מס אשר יש בנסיבותיהם ובהיקפם של סכומי ההשמטה דמיון מסוים לענייננו, ניתן למצוא עונשים שונים כמשתקף מהפסיקה הענפה שהציגו הצדדים, כשכל צד הביא כמובן את המקרים התומכים בטיעונו - המאשימה שהפנתה למקרים דומים בהם הוטלו עונשי מאסר בפועל (שבחלקם לא הוסרו מחדלי הנאשמים), ואילו ב"כ הנאשם שהפנה לגזרי דין שהסתפקו בענישה של מאסר לריצוי בעבודות שירות:

בת"פ (שלום ים) 51262-10-12 מדינת ישראל נ' תורקי כונבר (01.07.15) הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירות רבות לפי פקודת מס הכנסה. הנאשם עבד כקבלן בנייה ושיפוצים ובמהלך כ- 5 שנים העלים הכנסות בסך של כ- 2,100,000 ₪ כולל מע"מ לפחות. הנאשם ללא עבר פלילי ולא הסיר את המחדל. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 15 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וקנס שנע בין 50,000 ₪ ל- 200,000 ₪ וגזר על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 60,000 ₪. (הנאשם הגיש ערעור על גזר הדין אך חזר בו לאור הערות ביהמ"ש - עפ"ג 35651-08-15).

ברע"פ 7964/13 יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.2013), הורשע המבקש על יסוד הודאתו בשני אישומים הכוללים סדרה ארוכה של עבירות על פי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ, כשבמהלך כ- 3 שנים סחר בתשמישי קדושה והעלים הכנסות בסכום כולל של כ- 2,700,000 ₪ ומע"מ בהיקף של כ- 410,000 ₪. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה בין 20 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. המבקש ללא עבר פלילי ולמרות מאמציו לא הסיר את המחדל, ונגזר עליו עונש של 24 חודשי מאסר בפועל תוך מתן משקל גם לחלוף הזמן. בית המשפט המחוזי לא התערב בעונש המאסר בפועל אך הפחית את הקנס והעמידו על 80,000 ₪ חלף

120,000 ₪. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

בת"פ (שלום עכו) 11919-05-14 **מדינת ישראל נ' חסארמה** (10.09.17) הורשע הנאשם על פי הודאתו ב- 3 אישומים בעבירות לפי פקודת מס הכנסה, כשבמסגרת עבודתו בבניה ושיפוצים השמיט הכנסה בסך של 1,870,555 ₪ במשך כ- 4 שנים. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה נע בין 4-18 חודשי מאסר בפועל. הנאשם פעל להסרת מחדלו והגיע להסדר עם רשויות המס ובהתחשב בנסיבותיו האישיות ועברו הפלילי הנקי נגזרו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וקנס בסך 60,000 ₪.

בעפ"ג (מחוזי חי') 43320-05-16 **מדינת ישראל נ' חסארמה** (24.11.16) הורשע המשיב על פי הודאתו בביצוע מספר עבירות על פקודת מס הכנסה, לאחר שהעלים הכנסות בסך של 6,828,862 ₪ במשך כ- 4 שנים. בית משפט השלום קבע כי המשיב הסיר את מחדלו בכך ששילם, עפ"י הסדר, סך של 300,000 ₪ וקבע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל, והטיל עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וקנס בסך 50,000 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המדינה על קולת העונש ולא התערב במתחם הענישה או בעונש שנגזר בערכאה הדיונית, אם כי הדגיש שככלל במקרים דומים לזה של המשיב הוטלו עונשים חמורים יותר וכי מתחם העונש שנקבע והעונש שנגזר בערכאה הדיונית נוטים לקולה..

פסיקה נוספת אליה הפנה ב"כ המאשימה עסקה במקרים בהם הורשעו הנאשמים לאחר ניהול הליך הוכחות, או מקרים שאינם דומים באופן ממשי לעניינו של הנאשם.

(ראו לדוגמה: עפ"ג (מחוזי ים) 8461-12-15 **מחמד דענה נ' מדינת ישראל** (19.04.16); רע"פ 7773/16 **חננאל נ' מדינת ישראל** (26.10.16); רע"פ 4149/16 **עמוס אברהם נ' מדינת ישראל** (23.10.18); רע"פ 7851/13 **חדר עודה נ' מדינת ישראל** (03.09.15); רע"פ 460/17 **אבו דהואן נ' מדינת ישראל** (20.03.17) ועוד).

כך גם פסיקה רבה מאד אליה הפנה ב"כ הנאשם, אשר משקפת מקרים בהם הוטלו עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות, אולם מדובר במקרים שבהם הנסיבות קלות יותר מאלו של הנאשם במספר העבירות ובהיקפן הכספי, כשבחלק מהמקרים מדובר בהסדרי טיעון שכללו הסכמות עונשיות, ובחלק מהמקרים מחדלי הנאשם הוסרו במלואם או שהיו בהם נסיבות מיוחדות או חריגות שהצדיקו הקלה בעונש.

(ראו לדוגמה: ת"פ (שלום קריות) 8094-11-14 **מע"מ עכו נ' קדוש** (10.07.17); ת"פ 8797-06-15 (שלום-חיפה) **מדינת ישראל נ' שוארקי** (27.12.15); ת"פ (שלום חיפה) 13560-06-15 **מדינת ישראל נ' ברק ואח'** (26.01.17); ת"פ (שלום חדרה) 12338-02-15 **מדינת ישראל נ' עמר ואח'** (11.04.19); ת"פ (שלום חדרה) 9521-03-16 **מדינת ישראל נ' אטדגי** (20.12.20); ת"פ (שלום-חיפה) 63346-12-19 **מדינת ישראל נ' מור ואח'** (13.07.21) ועפ"ג (מחוזי נצרת) 14978-04-15 **מדינת ישראל נ' יהל ואח'** (15.06.15)).

23. אשר לעבירות עפ"י פקודת הפש"ר, המאשימה הפנתה למקרים בהם הורשעו הנאשמים בעבירות אלו לצד עבירות אחרות שחלקן חמורות יותר:

בת"פ (מחוזי באר שבע) 57563-11-13 **מדינת ישראל נ' אפרים בן כליפה** (15.11.15), הורשע הנאשם על פי הודאתו ב- 4 אישומים שכללו עבירות רבות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף והונאה (שאינם רלוונטיים לענייננו). במסגרת האישומים השלישי והרביעי הורשע הנאשם בעבירות של סילוק נכסים במרמה לפי חוק הפש"ר וניהול ספרי חשבונות כוזבים לפי פקודת מס הכנסה, כשבמהלך תקופה של כשנה רכש ומכר כלי רכב והעלים הכנסות בסך של כמיליון ₪. אף בזמן שהתנהל נגדו הליך פש"ר המשיך הנאשם לסחור בכלי רכב משועבדים והסתירם בכוונה להעלימם מהכונס, כששווי הרכבים היה לפחות חצי מיליון ₪. הצדדים הגיעו להסדר לפיו המאשימה תעתור לעונש שלא יעלה על 4 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט קבע מתחם ענישה אחד לכל האישומים שנע בין 36- 48 חודשי מאסר. לנאשם שתי הרשעות קודמות, ובית המשפט גזר עליו בגין כל המעשים 36 חודשי מאסר בפועל וקנס סך 100,000 ₪. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון בע"פ 9031/15 נמחק לבקשת המערערים.

בע"פ 3591/17 **לירז רז נ' מדינת ישראל** (10.04.18) הורשעה המערערת על יסוד הודאתה ב-9 אישומים שכללו בין היתר, עבירות של קבלת דבר במרמה, הלבנת הון וזיוף (שאינם רלוונטיים לענייננו), ובעבירות נוספות על פי פקודת מס הכנסה ופקודת הפש"ר. המערערת היא אישה עיוורת שהתחזתה לאשת עסקים, ובאישומים השמיני והתשיעי תואר כי במהלך כשלוש שנים השמיטה הכנסה בסך של כשני מיליון וחצי ₪, ובזמן שהתנהל נגדה הליך פש"ר העלימה הכנסות ונכסים בסך העולה על 2.5 מיליון ש"ח. בית המשפט המחוזי ציין כי למרות שמדובר בסדרת אירועים שנמשכו על פני שנים יש לראות בכך מרמה מתמשכת אחת, ובגין עבירות המס נקבע מתחם הנע בין 1- 3 שנות מאסר בפועל (בגין יתר העבירות נקבעו מתחמים נוספים אחרים ללא התייחסות ספציפית לעבירות הפש"ר), המערערת החזירה חלק מהכספים ובית המשפט העליון דחה את ערעורה על המאסר בפועל, אך ביטל את רכיב הקנס שהוטל עליה בסך 100,000 ₪, נוכח סכום הפיצויים הגבוה ותקופת המאסר הממושכת שנגזרו על המערערת, ובהתחשב בלקות הראיה שלה.

בת"פ (מחוזי ת"א-יפו) 23999-01-14 **מדינת ישראל נ' נומה** (15.06.14) ביצע הנאשם בהיותו פושט רגל עבירות מרמה וניצול של קשישה בנוסף לעבירות על פקודת הפש"ר ושיבוש הליכים (ללא עבירות מס), בשעה הנאשם העלים דבר עיסוקו ולא גילה את נכסיו והכנסותיו לכונס או לנאמן. בית המשפט קבע מתחם עונש אחד לכלל עבירות המרמה הנע בין 4-7 שנות מאסר, ומתחם נוסף בגין עבירות הפש"ר ושיבוש ההליכים שנע בין 6-18 חודשי מאסר. (הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון. בעל עבר פלילי הכולל עבירות מס. הגיש ערעור אך חזר בו בהמלצת בית המשפט בע"פ 5834/14)

יתר פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה עוסקים בנאשמים שהורשעו בעבירות פש"ר לצד עבירות נוספות חמורות כגון סמים מסוכנים, קשירת קשר לפשע ועבירות נשק, עבירות על פי החוק לניירות ערך ועוד, כשבחלק מהמקרים הושגו הסדרים עונשיים וחלקם ניתנו טרם שנכנס לתוקפו תיקון 113 לחוק העונשין.

(ראו: ת"פ 23327-09-18 **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (31.01.19); ת"פ (מחוזי ת"א יפו) 48198-07-16

מדינת ישראל נ' יוגב ואח' (17.11.16); ע"פ 4996/03 שורתי נ' מדינת ישראל (22.01.04) ות"פ (ב"ש) 53612-08-20 מדינת ישראל נ' אזולאי ואח' (07.01.21).

24. מלבד הפסיקה שהציגו הצדדים נתתי דעתי למקרים נוספים בהם הורשעו הנאשמים בעבירות מס - לפי חוק המע"מ ולפי פקודת מס הכנסה, אשר יכולים לסייע בבחינת מדיניות הענישה הנהוגה וקביעת מתחם העונש ההולם בעבירות אלו;

בעפ"ג (מחוזי ירושלים) 800-05-15 **מחמד גולאני נ' מדינת ישראל** (24.08.15) נדון ערעורו של מי שהורשע בבית משפט השלום על פי הודאתו בביצוע עבירות רבות על פי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ. במהלך השנים 2007-2008 עסק המערער בעבודות בנייה ושיפוצים והעלים הכנסות בסך של כ- 1,800,000 ₪. הערכאה הדיונית קבעה כי מדובר באירוע אחד שמתחם הענישה בנסיבותיו נע בין 7-24 חודשי מאסר בפועל ומתחם קנס בין 10,000-150,000 ₪, ובהתחשב בנסיבות האישיות של המערער, תרומתו לחברה, חלופי הזמן מעת ביצוע המעשים והסרת המחדל על ידו נגזרו עליו 8 חודשי מאסר בפועל (תוך שצוין כי לא ניתן להתעלם מכך שהמערער לא הסיר את המחדלים בנוגע לעבירות לפי חוק המע"מ).

בית המשפט המחוזי לא התערב בגזר הדין והותירו על כנו.

בת"פ 38404-11-18 (ת"א-יפו) **מדינת ישראל נ' לוי** (29.04.21), הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירות רבות לפי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ. העבירות בוצעו במשך כ- 9 שנים במהלכן השמיט הנאשם הכנסה בסכום כולל של כ- 2,500,000 ₪. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה לכלל העבירות הנע בין 14-24 חודשי מאסר בפועל ומתחם קנס כספי הנע בין 40,000 - 100,000 ₪, וגזר על הנאשם 14 חודשי מאסר וקנס בסך 40,000 ₪. (הנאשם ללא עבר פלילי, הסרת המחדל באופן ניכר, חלופי הזמן (4 שנים) מאז ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום; גילו המבוגר של הנאשם (בן 70) ומחדלי חקירה שבוצעו).

בערעור שהגיש הנאשם על גזר הדין הרחיבו הצדדים את טענותיהם לגבי מתחם הענישה ההולם והעונש שהוטל, ולאחר שערכאת הערעור שבה ובחנה את נסיבות המעשים המליצה למערער לחזור בו מערעורו והעונש נותר על כנו (עפ"ג (ת"א) 7401-06-21 **לוי נ' מדינת ישראל** ואח' (18.10.21)).

כמפורט לעיל ביחס לעבירות הפש"ר, יש קושי לאתר בפסיקה מקרים דומים שבהם נלווית לעבירות אלו הרשעה בעבירות מס בלבד, אולם יש לזכור כי הפסיקה הנוהגת הינה אך אחד מבין השיקולים הנדרשים בקביעת מתחם הענישה כמוסבר לעיל.

25. לאור כל האמור, בשים לב למקבץ העבירות בהן הורשע הנאשם, בהתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, כמו גם מדיניות הענישה בעיקר בעבירות המס, **אני קובעת כי מתחם הענישה ההולם בנסיבות אלו נע בין 12 - 36 חודשי מאסר בפועל**

26. לא מצאתי כי יש לסטות מהמתחם לעיל מטעמי שיקומו של הנאשם והפרוגנוזה החיובית עליה הצביע שירות המבחן. כפי שציינתי בהרחבה לעיל, חומרת מעשי הנאשם ברורה מאלה, במיוחד כשמדובר בסדרה ארוכה של מעשים שבוצעו במשך שנים תוך העלמת כספים שיטתית מהמדינה ומהנושים, ותוך ניצול רשויות החוק ומערכת המשפט. לטעמי בנסיבות אלו גוברים שיקולי הגמול על פני שיקומו של הנאשם, כשיש לתת דגש גם על שיקולי הרתעת היחיד והרבים הנדרשים בעבירות אלו שקלות לביצוע וקשות לגילוי.

עוד אזכיר, שתסקיר שירות המבחן אינו חזות הכל והוא בגדר המלצה בלבד, אשר על בית המשפט להעמידה לנגד עיניו אולם לצדה עליו לשקול ולהתחשב גם באינטרס הציבורי ובמכלול הנסיבות והשיקולים שבפניו (ראו: רע"פ 398/15 בסון נ' מדינת ישראל (21.01.15) וע"פ 2032/15 ממנ נ' מדינת ישראל (11.08.15)).

העונש הראוי בתוך המתחם

27. לצורך קביעת העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם, בהתאם לסעיף 40יא' לחוק העונשין, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות;

לצורך כך נתתי דעתי לעברו הנקי של הנאשם, להודאתו המידית בעבירות ונטילת האחריות עליהן בהזדמנות הראשונה באופן שחסך זמן יקר מכל המעורבים. עוד הבאתי בחשבון את ההליך הטיפולי שעבר הנאשם עד כה ואת רצונו האמיתי להשתקם כעולה מתסקירי שירות המבחן.

במסגרת השיקולים אתחשב גם בחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ובכך שהנאשם הסיר את מחדלו בכל הקשור בתשלומי מס ההכנסה, עת הגיע להסדר במסגרתו שילם ₪ 75,000 (כפי שאישרה המאשימה בהודעה מיום 05.10.21), הגם שטרם הוסדר החוב למע"מ. אציין בהקשר זה, כי על פי הפסיקה אי הסרת המחדלים מהווה שיקול לחומרה, בעוד שהסרת המחדל כפי שעשה הנאשם בהחלט מהווה שיקול לקולה בקביעת העונש בתוך המתחם, וגם אם אין זה הגורם המכריע - שכן התשלום אינו "מרפא" את מעשי העבר, יש לו חשיבות מבחינה כלכלית וחברתית והדבר הנזקף לטובת הנאשם.

(ראו: רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל (28.4.2013); עפ"ג (מרכז) 15273-01-14 יעקב צבי נ' מדינת ישראל (09.09.14), עניין גולאני הנזכר לעיל; ורע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (26.10.16)).

עוד במסגרת השיקולים אתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם - מצבו המשפחתי, מצבה הרפואי של אחותו, מאמציו לתקן את מעשיו ומצבו הכלכלי הקשה כנטען ע"י בא כוחו (אם כי לא הוגשו ראיות לעניין זה), הנזק הכלכלי והסבל שנגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מההשלכות של ביצוע העבירות.

28. לאור כל האמור, בהתחשב בטיב העבירות ובנסיבותיהן, במתחם הענישה שנקבע לעיל, בנתוני האישיים של הנאשם ובתסקירי שירות המבחן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר בפועל.

ב. 7 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה על פקודת מס הכנסה או חוק מע"מ.

ג. 5 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה על

פי פקודת פשיטת רגל.

ד. קנס בסך 65,000 ₪ אשר ישולם בתשלומים חודשיים של 2,500 ₪ החל מיום 10.1.22

ואילך. כל איחור בתשלום יעמיד את מלוא סכום הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א כסלו תשפ"ב, 15 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.